

Skrivelse till Miljönämnden

Lund den 5 april 2021

Skapa hållbara förskole- och skolgårdar i Lunds kommun

Barn är extra känsliga för luftföroreningar eftersom deras immunförsvar och luftvägar inte är fullt utvecklade. Dessutom är de fysiskt mer aktiva, när de är ute och leker, så de drar i sig mer luft. Eftersom de är mindre så blir koncentrationen av inandade luftföroreningar snabbt mycket högre än hos en vuxen.

Luftföroreningar leder till en ökad risk att barnen utvecklar astma och kronisk bronkit. Riskerna hänger kvar genom livet. Barn som utsätts för luftföroreningar under sina första levnadsår kan få hälsokonsekvenser av det även i vuxen ålder, genom sämre lungfunktion. När barn utsätts för luftföroreningar under lång tid kan utvecklingen av lungorna påverkas så att lungorna växer sämre samt att lungfunktionen påverkas. Det är därför viktigt att luftmiljön som helhet är god där barn vistas under hela sin uppväxt.

Emilie Stroh, forskare vid Avdelningen för arbets- och miljömedicin vid Lunds universitet menar att det här är ett allvarligt problem, eftersom luftföroreningar har en direkt påverkan på barnens hälsa, och även på deras hälsa som vuxna. Enligt forskargruppens studier av förskole gårdarna i Malmö ligger partikelhalterna över miljömålet vid samtliga av de undersökta förskolorna. Gränsvärdet för små partiklar (PM_{2,5}) överskreds med ungefär 50 procent vid samtliga förskolor som ingick i undersökningen.

Kommunerna förhåller sig till luftkvalitetsförordningens miljökvalitetsnormer. Gränsvärden syftar till ett absolut tak för att undvika en oacceptabel nivå av luftföroreningar, men miljökvalitetsnormerna ger inte det skydd som behövs för en god livsmiljö. Det är därför önskvärt att vid planering av miljöer där barn kommer att vistas stadigvarande, i första hand utgå från de nivåer som anges inom Miljökvalitetsmålet Frisk luft. Det är mer relevant att utgå från miljömålen när det gäller barnens hälsa för de bygger på Världshälsoorganisationens gränsvärden och grundas på studier av hälsoeffekter.

För att vi ska kunna skapa en luftmiljö som är bra för barns hälsoutveckling behöver vi ha övervakning av luftkvalitet i anslutning till våra förskole och skolgårdar.

En annan miljöaspekt som vi måste beakta är buller och att vi ska skapa en god ljudmiljö på våra förskole gårdar och skolgårdar.

För barn på skolor med höga bullernivåer har negativa effekter på arbetsprestationer och inlärning kunnat påvisas. Det beror på att bullret påverkar koncentrationen och möjligheten att uppfatta tal vilket framförallt får effekter för läsning, uppmärksamhet, problemlösningsförmåga och minnesförmåga. Barn påverkas av höga bullernivåer då man har sett högre halter av stresshormon och högre blodtryck hos barn från bullriga områden jämfört med barn från tysta.

Enligt kommunens åtgärdsprogram för buller 2019-2023, är målsättningen att fortsätta utveckla ett systematiskt och kontinuerligt arbete med att skapa en hållbar och god ljudmiljö. Enligt åtgärdsprogrammet ska barnens utemiljö på förskolor och skolor prioriteras.

Därför föreslår vi Miljönämnden:

- att uppdra miljöförvaltningen att genomföra mätningar av luftkvaliteten på de förskolor/skolor som kan befaras vara mest exponerade. Mätningar ska utgå utifrån samma mätningar som ”luften i Lund”
- att uppdra miljöförvaltningen att genomföra bullermätningar på de förskolor/skolor som kan befaras vara mest exponerade.

För Socialdemokratiska gruppen i miljönämnden

Eleni Rezaei Liakou (s), Vice ordförande i Miljönämnden